**C U R T E A  D E  A P E L  B Ă L Ţ I**

Dosarul nr.21rji-32/23 Judecătoria Soroca sediul Central
1-22168478-03-21rji-16012023 Judecător Gh.Tocaiuc

**D E C I Z I E**
În numele Legii
23 martie 2023

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Oleg Moraru, Viorel Pușcaș
Cu participarea:
Avocatului Mihaela Rotari

a judecat în ședință publică, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.12.2022, prin care a fost admisă plângerea înaintată în interesele condamnatului **Bejenari Diomid** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței, părerile participanților la proces, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

**C O N S T A T Ă:**

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.12.2022, a fost admisă plângerea înaintată de condamnatul Bejenari Diomid împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, fiind constatat faptul, că Bejenari Diomid a fost deţinut în perioada 30.08.2022-17.10.2022, în Penitenciarul nr.11 Bălți în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pe o perioadă de 48 zile, în calitate de condamnat.

S-a constatat faptul că, Bejenari Diomid a fost deţinut în perioada 17.10.2022-21.12.2022, în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, o perioadă de 65 zile, în calitate de condamnat.

Termenul pedepsei de 6 luni închisoare, stabilit lui Bejenari Diomid prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei din 21.08.2020, modificată prin Decizia Curții de Apel Bălți din 30.08.2022, s-a redus cu 25 zile, din totalul de 26 zile calculate în temeiul art.$473^4$ alin.(4) CPP.

I s-a explicat lui Bejenari Diomid că, în privința perioadei rămase de 1 zi este în drept să se adreseze cu acțiune separată în procedura contencioasă în vederea achitării despăgubirilor pentru condiții precare de detenție care contravin prevederilor art.3 CEDO, dacă va considera de cuviință și s-a eliberat imediat Bejenari Diomid din Penitenciarul nr.6 Soroca.

În privința perioadei rămase de 3 zile, calculate în condițiile art.$473^4$ alin.(4) CPP cu titlu de despăgubire, s-a acordat condamnatului Bejenari Diomid suma în mărime de 150 lei, care urmează a fi încasată din contul bugetului de Stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al R.Moldova.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, fiind solicitată casarea ei ca fiind neîntemeiată, motivându-se că instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art.3 CEDO în cazul lui Bejenari Diomid.

În acest sens recurentul a menționat, că la examinarea pretenţiilor invocate de Bejenari Diomid, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut condamnatul, or, prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux dc amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Bejenari Diomid pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.

În viziunea recurentului, norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate, iar instanţa contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse.

Indică, că la analiza condiţiilor de cazare a deţinutului, instanţa de judecată eronat face trimitere la condiţiile şi anume la asigurarea spaţiului în Penitenciarul nr.6 Soroca, făcând trimitere la Penitenciarul nr.11 Bălţi prin cele indicate de către membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii, care în Raportul privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr.11 Bălţi din data de 31.10.2017.

Menționează, că pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr.6 Soroca, Bejenari Diomid, nu a înaintat nici o plângere către administraţia penitenciarului în care s-a deţinut, cu referire la neconformitatea condiţiile de detenţie.

Consideră, că pe perioada detenţiei, condamnatul Bejenari Diomid nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, iar instanța la evaluarea condiţiilor de detenţie,

urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

În viziunea recurentului, condamnatului în Penitenciarul nr.6 Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislaţia execuţional-penală.

Administrația Penitenciarului nr.6 Soroca nu a delegat un reprezentat pentru participare la soluționarea recursurilor și nici nu a anunțat despre o eventuală solicitare de amânare a ședinței sau imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată.

Condamnatul Bejenari Diomid, fiind eliberat din penitenciar, nu s-a prezentat la examinarea cauzei, dispunându-se examinarea în lipsa acestuia cu participarea avocatului acestuia Mihaela Rotari, care a pledat pentru respingerea recursului ca fiind nefondat și menținerea în vigoare a încheierii contestate.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, ținând cont de opinia avocatului, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat.*

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Bejenari Diomid împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Bejenari Diomid în condiţii contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.6 Soroca în calitate de condamnat în perioada 17.10.2022-21.12.2022 și în perioada 30.08.2022-17.10.2022, în Penitenciarul nr.11 Bălți

Potrivit plângerii înaintată de Bejenari Diomid, condamnatul pretinde că a fost deținut în Penitenciarul nr.6 Soroca unde predomina supraaglomerarea, populate de insecte parazitare, în celule era umezeală, mucegai, miros insuportabil, lipsa de ventilare, iluminarea naturală și artificială insuficientă, alimentația

necorespunzătoare, lipsă de medicamente necesare, îmbăierea are loc o dată în săptămînă.

Din materialele prezentate se constată, că Bejenari Diomid s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 30.08.2022-17.10.2022: celula nr.31, în perioada de timp cuprinsă între 30.08.2022 şi 05.09.2022, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 13,91 $m^2$, unde blocul sanitar constituie 1,35 $m^2$, fiind amplasat la intrare în partea stîngă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă. Dimensiunea geamului: 1,16x0,92m. Cifra deţinuţilor a fost de 2 persoane și celula nr.61, în perioada de timp cuprinsă între 05.09.2022 şi 17.10.2022, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 36,47 $m^2$, unde blocul sanitar constituie 0,93 $m^2$, fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă. Dimensiunea geamurilor: 1,03x1,21m și 1,03x1,21m. Cifra deţinuţilor a variat între 10 şi 15 persoane *(2,43 $m^2$)*.

Îar în penitenciarul nr.6 Soroca s-a deținut în perioada 25.10.2022-21.12.2022 în sectorul nr.11, secția nr.8 cu suprafața de 19,74 $m^2$ unde se dețineau 6 condamnați *(3,29 m2)*.

Având în vedere informațiile prezentate, efectuând calculul corespunzător al spațiului de detenție ce revenea condamnatului Bejenari Diomid– suprafața totală a secției în raport la numărul condamnaților ce se dețineau în ea, Colegiul penal constată, că condamnatul Bejenari Diomid pe parcursul detenției atât în Penitenciarul nr.11 Bălți, cât și în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioada vizată nu a fost asigurat cu spațiul personal minim acceptabil de 4 $m^2$.

Mai mult ca atât, cât vizează descrierea condițiilor concrete ale spațiului de detenție, autorul raportului prezintă informație de ordin general, nefiind descrisă la concret situația privitor la prezența insectelor, prezența mucegaiului și a mirosului insuportabil în celulele în care a fost deținut Bejenari Diomid.

Aceste circumstanțe dau temei de a admite pretențiile condamnatului și de a considera că spațiul de detenție care îi revenea lui Bejenari Diomid în perioada vizată supra contravine celui prevăzut și garantat prin Statutul executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, care indică că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii.

În acest aspect Colegiul penal consideră oportun de a se referi și la practica CtEDO expusă în cauzele Kantyrev împotriva Rusiei, Kadikis împotriva Letoniei şi Melnik împotriva Ucrainei, unde Curtea a reiterat, că atunci când suprapopularea dintr-o închisoare atinge un anumit nivel, acest element este suficient, în sine, pentru a concluziona încălcarea art.3 din Convenţie. În general, este vorba despre cazurile în care spațiul personal acordat unui reclamant este mai mic de 3 $m^2$.

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Bejenari Diomid, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioadele vizate, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada detenției și executării pedepsei în Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr.11 Bălți, condamnatul Bejenari Diomid nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiţii a executării detenției.

Astfel, având în vedere încălcările constatate în raport cu prevederile art.473[4] alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Bejenari Diomid, aplicând corect formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473[4] alin.(4) CPP. În acest sens judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea recursului și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

**D E C I D E :**

Recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.6 Soroca, Dumitru Porcescu, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 26.12.2022, prin care a fost admisă plângerea înaintată în interesele condamnatului **Bejenari Diomid** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător: